

STRESZCZENIE ROZPRAWY DOKTORSKIEJ

Nowe modele zamieszkiwania. Konfiguracje paraarchitektoniczne.

Tematem rozprawy doktorskiej są *Nowe modele zamieszkiwania. Konfiguracje paraarchitektoniczne*, w ramach której powstały projekty artystyczne – są one wynikiem poszukiwania form nowych modeli zamieszkiwania podczas realizacji poszczególnych etapów i następstwem przyjętej metody badań naukowych i artystycznych.

Przedmiotem badań jest ukazanie zmian, jakie zachodzą w przestrzeni zamieszkiwania w obliczu zmieniającej się dynamicznie rzeczywistości, a także wydarzeń, takich jak na przykład globalne zmiany klimatyczne, czy pandemia, która znacznie wpłynęła na podejście do tej przestrzeni, „wtłaczając” i adaptując nowe funkcje oraz wzmacniając potrzebę poczucia bezpieczeństwa.

Przestrzenie kreacji, czyli tytułowe **konfiguracje paraarchitektoniczne** zawierają się w wieloetapowym budowaniu konceptu. Głównym celem pracy jest określenie i scharakteryzowanie wieloaspektowości istoty zamieszkiwania i ukazanie zależności między czynnościami, funkcjami a rzeczami w danej formie zamieszkiwania – funkcji, formy, atmosfery wnętrza. Aby osiągnąć ten cel, na podstawie wybranej metody badawczej – ankiet mailowych i wywiadów bezpośrednich oraz przeanalizowaniu wypowiedzi dokonano: [I] **analizy własnych projektów zrealizowanych** i wykonanych przed pandemią (mieszkaniami dla singla, poddasza domu jednorodzinnego dla dwóch osób oraz domu dla rodziny). Następnie dla określenia istotnych cech zamieszkiwania, powstały [II] **modele mentalne**, będące interpretacją tychże doświadczeń, w następstwie [III] **modele intencjonalne** – wszystkie te elementy stanowią punkt wyjścia dla powstania [IV] **nowych modeli zamieszkiwania** [1], [1+1], [2+2]. W ramach pracy projektowej powstały modele-projekty enklaw mieszkalnych istotnych dla zadanych przez mnie typów modeli: singiel [1], przestrzeń mieszkalna dla pary [1+1] oraz rodziny [2+2].

Tezą niniejszej pracy jest stwierdzenie, że w epoce antropocenu zamieszkiwanie jest wieloaspektowym i wielozmysłowym doświadczaniem przestrzeni i miejsca oraz przedmiotów w nich się znajdujących.

Proces zamieszkiwania można rozpatrywać w różnych kontekstach. Wielowarstwowość zagadnienia daje możliwość ciągłego zgłębiania tematu. Zamieszkujemy domy i mieszkania na stałe, ale i miejsca na przykład tymczasowo. Przebywając w przestrzeniach publicznych chwilowo, także dokonuje się ten proces. Przestrzeń mieszkalna, która jest najbliższa człowiekowi, jest jego mikro- i makrokosmosem, przestrzenią doświadczeń wypełnioną wieloma znaczeniami. Różnie ją odczuwamy, przeżywamy i korzystamy z niej.

Tytułowe *modele zamieszkiwania* są próbą przefiltrowania emocji mieszkańca, jego relacji z przestrzenią i miejscem – jako istotnych elementów bycia człowieka, ale na różnych poziomach – w niektórych przypadkach jest to podejście dość stereotypowe, które ma zaspokoić podstawowe potrzeby, innym razem symboliczne o charakterze miejsca należącego do sfery *sacrum*. Mają także pokazać, czy w wyniku ostatnich wydarzeń zmieniła się nasza prywatna przestrzeń zamieszkiwania.

10.07.2023 Kaja Czajny

DISSERTATION ABSTRACT

New models of habitation. Paraarchitectural configurations.

The subject of the doctoral dissertation is *New models of habitation. Paraarchitectonic configurations*, within the framework of which artistic projects were created - they are the result of the search for the forms of new models of habitation during the implementation of individual stages and the consequence of the adopted method of scientific and artistic research.

The object of the research is to show the changes that occur in the space of habitation in the face of a dynamically changing reality, as well as events, such as global climate change or a pandemic, for example, which significantly affected the approach to this space, "injecting" and adapting new functions and reinforcing the need for a sense of security.

Spaces of creation, or the title **para-architectural configurations**, are contained in a multi-stage concept building. The main goal of the work is to identify and characterize the multifaceted nature of the essence of the dwelling and show the relationship between activities, functions and things in a given form of dwelling - function, form, interior atmosphere. In order to achieve this goal, on the basis of the chosen research method - email surveys and face-to-face interviews, as well as the analysis of statements were made: [I] **analysis of their own projects completed** and made before the pandemic (an apartment for a single, a subdivision of a single-family house for two people and a house for a family). Then, in order to identify the essential features of habitation, [II] **mental models** were created as an interpretation of these experiences, followed by [III] **intentional models** - all of which are the starting point for the [IV] **creation of new models of habitation** [1], [1+1], [2+2]. As part of the design work, models-designs of residential enclaves relevant to the types of models I set: single [1], living space for a couple [1+1] and family [2+2] were created.

The thesis of this work is that in the Anthropocene era, habitation is a multifaceted and multi-sensory experience of space and place and the objects within them.

The process of inhabitation can be considered in various contexts. The multidimensionality of the issue provides an opportunity for continuous exploration of the topic. We inhabit houses and apartments permanently, but and places temporarily, for example. Staying in public spaces temporarily also accomplishes this process. Living space, which is closest to man, is his mi-cosmos and macrocosm, a space of experience filled with many meanings. We experience it, live through it and use it differently.

The title *models of inhabitation* are an attempt to filter the resident's emotions, his relationship with space and place - as essential elements of human being, but at different levels - in some cases a rather stereotypical approach to satisfy basic needs, at other times symbolic in nature of a place belonging to the sphere of the *sacrum*. They are also meant to show whether our private space of habitation has changed as a result of recent events.

10.07.2023 Kaja Črjčič